

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése,
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizenharmadik évfolyam.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Leleplezett koalíciós bűnök.

A lelépett kormány fináncpolitikájának gyümölcsei immáron éretten hullanak az ország nyakába. Ma már hiába való volna minden titkolózás, amely a dolgok valódi állását igyekszik gondosan rejtgetni: a nemzetnek végre ki kell nyitnia a szemét, hogy lássa, hova jutott.

A legujabb szenzáció, amely mert került nyilvánosságra, újabb bizonyítéka annak a hibás pénzügyi politikának, amely már oly hosszú ideje okoz nehézséget ebben az országban. A szenzáció az, hogy Lukács László pénzügyminiszter kedden oly értelmű szerződést kötött, amely szerint a Magyar Általános Hitelbank által képviselt Rothschild-csoport által aláírt szerződés szerint magyar és osztrák tagjai százmilliószámla kölcsön bocsátott Magyarország rendelkezésére. A miniszter kénytelen-ségből ment bele ebbe az üzletbe. Egyedüli kivétel volt ez abból a kaoszsból, amely a pénzügyi zavarok fölött nehéz ködként gomolyog. Alig egy hónapja, hogy a pénzügyminiszter egy régebbi törvényes meghatalmazás alapján száztizenkét milliót fizetett vissza ugyanennek a konzorciumnak! Ezért történt ez az új koronajáradék kibocsátása.

A magyar államháztartás sajnos, már két éve deficitel küzd. A koalíciós kormány alatt az államkiadások eddig nem is sejtett módon emelkedtek. Ekkor már fölütötte a fejét a deficit ördöge, amely napról-napra veszélyeztetete azt az egyensúlyt, amely a politikai és állami biztosságot elengedhetetlen garanciája. Ez a lesújtó állapot a későbbi eseményekkel még veszélyesebb méreteket öltött s az így előállott mai zavarok kényszerítették a magyar pénzügyminisztert erre a lépésre.

Ez a függő adósság annak a folyószámlakölcsönnek a módjára született meg, amelyet a Fejérváry-kabinet kötött 1905-ben, de amelyet nem vett igénybe. A darabontkormány a megszavazott milliókból egy fillert se költött el, annál inkább a koalíció, amely kilencven milliót hasznolt ilyen módon.

Lukács László az új pénzügyi operáció részleteiről behatóan beszámolt a királynak a legutóbbi kihallgatása alkalmával. A tárgyalásokat a Rothschild-

csoport képviselőjében a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója vezette és zárta le. A konzorcium most is megszemérendő előzetesnyiséget tanusított úgy az összeg nagyságát, mint a kikötött feltételeket illetően. A kölcsön megszavazásánál teljesen tekintet nélkül hagyta minden provizórt s minden egyéb szokásos költséget és a pénzügyi kezelést csak szigorúan attól a naptól terheli meg a megállapított kamatokkal, amelyen az összegek folyósítása ténylegesen kezdetét veszi. Ezzel szemben joga van a pénzügyminiszternek ahoz, hogy a folyószámlakölcsön visszafizetését bármely időpontban és részletekben is teljesítheti.

A mult idők eredendő bűneinek ilyen ellen-súlyozása és meggyógyítása körül jól esik a konzorcium nobilitása, amely ezúttal is teljesen megbízható bankárnak bizonyult. Viszont bizonyoságot szolgáltatott maga a pénzügyminiszter is arról, hogy bölcs és előrelátó politikát követ.

Ezzel a legujabb folyószámlakölcsönrel olyan pénzügyi szituáció állt be, amelyre évtizedek óta nem volt példa. Az év végéig 315 millió törlesztési valólnak van, amely veszélyesen lebeg Magyarország gazdasági önállósága felett. Igaz, hogy a leghatalmasabb és vagyónilag önállóbb országok is többször kénytelenek ilyen eszközökhöz nyúlni, amelyek azután súlyos erőpróban hurokják át az államokat. Magyarország, dacára a legutóbbi érzékeny csapásoknak, erősen ki fogja állani ezt az erőpróbát, amely kötelezettségeinek fokozott teljesítését követeli.

A koalíciós uralom politikájának zagyva gyümölcse már régóta éretten libegget erre-arra, csak a szellőre várt, amely most jégesőként leszórt. Ezek a gyümölcsök most már itt fekszenek a lábainknál teljes átkosságukban és veszélyességükben szemtől-szembe láthatjuk őket, s legalább alkalmuk van az embereknek arra, hogy a fát a gyümölcsre szertint itéjék meg.

Ma már nyíltan és világosan látjuk a dolgokat a maguk mibenlétében. És ezzel a világossággal az ut is megjelölődik, amely a bajokból kivezet és ame-

lyen a bűnök beteges gőzét le kell csapolni, hogy egy új és tiszta atmoszféra foglalhassa el a helyet. Itélni kell azok fölött, akik azelőtt virágzó finánciális életünket megrendítették. A tömeg ugyan nagyobbára csak későn figyel az eseményekre, amikor már a saját zsebe sínlyi meg. És éppen ennek kell elejét venni azzal, hogy ne operálhasson itt senki olyan, aki az ország anyagi zavarait és kibontakozásait a zavarosban való halászásra és kalózkodásra használja föl.

Mégegyszer a vizitek.

A bajai polgárság figyelmébe.

A bajai munkapárt jelöltje, a bajai polgárok régi, igaz barátja, Podmaniczky Endre báró rendre keresi föl az ő polgártársait, hogy színről-színre, szemtől szembe tudja meg az ő vágyait, bajukat, melyeket toronymagasságra halmozott föl itt Baján a Rajk-Valentin-párt tehetetlensége és polgárlélek kiszípolozó működése.

Ezt a polgárokat megbecsülő derék ténykedést nem tudja megbocsátani Podmaniczky bárónak a Bajai Független Újság, mely még egyre úgy tesz-vez, mintha joga volna hozzá, hogy a függetlenségi érzesű bajai polgárok nevében szóljon.

Pedig a bajai polgárok pártkülönbég nélküli szeretettel, jövő boldogulásukba vetett hittel-reménnyel fogadják a demokráta báró, akinek látogatásait a bajai polgárok átlapos megismerését célozzák.

Rajk Aladár kortes-viziteit letagadja a Valentin lapja és bizonyítékait kiált. Hát — sajnalatukra — bizonyítékkal nem szolgálhatunk. Rajk Aladár titokban, suba alatt loptozik be kortesivel a polgárházakba és igazán megszámíthatatlan sok portán jár szavazatokért. Podmaniczky Endre báró nyílt szívvél, fényes nappal keresi föl az ő bajai polgártársait és segíteni akar azon a tengerbajon, mely főleg a bajai iparosműhelyekben halmozódott föl. Tudni, latni akarja, hol merül föl szükség az állam: segítsenek és az ő nagy befolyásával meg is hozza, amit a Rajk-Valentin-párt igért.

Ezért fogadják — minden álfüggetlenségi harudozás ellenére — szeretettel, lelkességgel Podmaniczky Endre bárót, ki demokráta modorával megvilágítja a polgárok elméjét, melybe azt a tehétet sugallta a bajai álfüggetlenség vezérkar, mintha megüszteletességába menne egy Rajk Aladár, vagy egy Valentin Emil kézsorítása, mely eóit haszaborulni illik a földi halandónak.

Rajk Aladár visszalép?

Maga is belátja a tehetetlenségét.

Valentinak kellene a mandátum.

Továbbra is uzsorászkodni akar a polgárlélekkel.

A szenáció erejével ható, a polgárság legszélesebb rétegeiben megelégedésre találó hír került bele ma este a választási események forgatagába. Utolsó percben szerettünk tőla tudomást így minden részletének utánna nem járhattunk, ismerjük azonban annyira *Rajk Aladár*nak kilenczöves képviselősege során minden bajai közérdek iránt megnyilvánult közönyét és nemtörődömségét, hogy az a forga lomba került kijelentése, melyszerint *ö látna a bajai választásokról az ő bánomisen* politikájáról való elfordulását, visszalépni kíván a képviselőjelöltségtől, minden valószínűség szerint elhangzott.

Szűkebb körben, bizalmas baráti tanácskozáson történt *Rajk Aladár*nak ez a megnyilatkozása és mi olyasvalakiktől tudjuk ezt, aki — bármily közel áll is a függetlenségi jelötlőhöz — igen-nagyon helyesli *Rajk Aladár* tervbevett visszavonulását.

Ezer és egy ok szőtt mellette, hogy ez az elhatározás ténnyé váljon és *Rajk Aladár* tehetetlen politikája elvonuljon a bajai közélet porondjáról.

Magunk szolgáltunk alább bizonyítékok erről a nembánomsággal párosult tehetetlenségről, melyet letagadni bajos lesz a Podmauczy báró visszalépéséről hazudó, a Bajai Függetlenségi Ujságban egyesült sajtó-pribékeknek, akik tegnap megint kanyamódra csaptak le a nemzeti munka jegyében egyesült poigártársainkra, választók hitegetéséről és ki nem fizetett adósságokról szóló hazug rémüneteket gondolván ki a bajaiak meggyalázására — pusztán azért, mert a bajai munkapárt nem hajlandó egy Valentin-féle kamatnéretekkel dolgozó kocsmáros vakmérő főszámításait késpénzre fölvaltani.

De hát valójában *Rajk Aladár* közéleti impotenciájáról akarunk mi itt szólni. És mert mi nem Valentin-módra, felefelelen vádaskodással írunk újságot, hanem a meggyőzés tiszta fegyverével szólnak a bajai polgárhoz, ám szólnak hiyettünk az itt következő bizonyítékok.

Közel esztendeje, a koalíciós kormány idején történt, hogy a Bajai Hirlap leikes, széleskörű mozgalmat indított a mi régi, nagyfontosságú érdekünkért, a *bajai törvényszék* visszaállításáért. Bácsország minden képviselője sorba állott a bajaiak igaz ügyéért és mert *Rajk Aladár* a föle botját se mozgatta, nem is érdeklődött az akció iránt és mindvégig úgy viselkedett, mint aki egyenesen ellene van az egész tervnek, a mozgalom vezetői nélküli kívánták szervezni a kormányhoz menesztendő nagyküldöttségét.

És mit tett — polgártársak — *Rajk Aladár*? — Kétségbeesetten futkozott a törvény-széki mozgalom vezetőihez és Valentinnal együtt lefújták a régi, kiprobált bajai vezérek tervét. Azzal hozakodott elő *Rajk Aladár*, hogy most nem időszerű visszakérni a törvényszékért, hogy az ő kormánya, a koalíciós kormány talán nem jó szemmel nézi a jussukat kérő bajaiakat és

a vége az lett, hogy maga a város képviselője volt a kerékkötője annak, hogy még csak kérjen is valamit ez a város.

Miért tett így *Rajk Aladár*? Összeegyeztethető-e ez az eljárása a város érdekeivel? — Arra *Rajk Aladár* adja meg a választ azzal, hogy — legjobb értesülésünk szerint — visszalépni kíván a bajai jelöltségtől, mert érdemellenek tartja magát a polgárok további bizalmára.

Sok-sok bizonyosságot lehetne még főhözni arra, hogy *Rajk Aladár* nem tud, de nem is akar tenni a bajaiakat. Ott van a *baja-bata-szaki szomszédos forgalom* dolga, melytől a bajai piac forgalmának föllendülését várják a kereskedők és az iparosok. Isten a megmondhatója, hányszor kértük föl *Rajk Aladár*, tegyen valamit ezért a fontos érdekért, mégse szólt érte egyetlen hangot sem. A *köszöni hárdt* Tolna-Baranya képviselői mind sikraszállottak már, csak a pártönkivültségbe menekült *Rajk Aladár* halgat.

Azaz dehogyan is halgat. Mandátumot kér — Valentin részére. Mert Valentin Emil, a bajai közélet »patkó«-ja alig engedi visszalépni. A *Rajk Valentin* társasirodának társasmandátum is kellene — társasületnek az ügyvédi iroda melé.

Mert *Rajk Aladár* úgy intézi mindig a dolgait, hogy Valentin és mindig csak Valentin álljon a kétfélefinomságu »kefetelesek«-homlokterében. Városszerte beszélik, hogy az ügyvédi társasiroda kilenctéle költségfőszámításor rendszeresen Valentinhoz irányítja a »képviselő ur«, mert égfelé forgatott szemek fáj belevágni a jogkereső polgárság veséjébe. Rabizsa ezt Valentinna, a társasiroda végrehajtójára, az ellátja a polgártársat amugy istenigazában. Persze a társasületnek jövedelmében aztán már nem szűgyeli osztokozdni *Rajk Aladár* ur.

És a *baja-kiskörösi vasutért* is Valentin küldi harcba *Rajk Aladár*, ugyanazt a Valentin, aki ügyvédi képviselést is vállalja Fekete Adófi vasutépítési vállalkozónak és nem róstell egyidőben a bajai közgyűlesteremben is melé döngötte, közérdeketlő orditozva szót emelni ezért a vasutért, az ő ügyvédi maganérdékéért és partoina az »áitala képviselt« Fekete Adófi 30000 koronás városi hozzájárulási kérelmét.

Ime sok-sok bizonyosság reá, hogy Valentin részére kellene Rajának a mandátuma. Valentin Emilinek hatalmat-felto örülete tombol most nap-nap után a Bajai Független Ujságban, amirt a bajai polgárok a mi helyi érdekeinkre fölesküdtöt Podmauczy Endre báró zászlaja alá sorakoznak tömegesen és *Rajk Aladár* megbuktatásával kiverni készülnek Valentin Emil, a polgárság rossz szellemét a tisztességess közügyek porondjáról, ahol neki helye továbbra nincs.

— **Partiroda.** A bajai munkapárt irodája a Nemzeti Szálló földszintjének 18. és 19. számú szobáiban van és reggel 8-tól este 9-ig a nagyközönségnek egész készséggel áll rendelkezésére. A pártvezetőség felkéri a választópolgárokat, hogy pártügyekre vonatkozó minden kérdésben a partirodához forduljanak. A partiroda bejárata a Nemzeti szálló sugovicaparti oldalán van.

Előfizetési felhívás.

Tapunk mai száma, melyet kezében tart, mutatványszám. Megakarjuk ösmertetni azt a politikát, melyet vallunk, amely igaz meggyőződésünk szerint az egyetlen, mely szeretett hazánk boldogulása, városunk fejlődése felé vezet. Pillantásunk vissza a közelmúba, a frázis emberek uralma idején és gondolkodókélefelet, hogy mit kapott ez a szegény ország, mit nyert Baja város tőlük. Hamar eltárlja. Semmit! Az ígéretek, ígéretek maradtak; a szűfő fölben volt viszállykodást életréketítették, felzavarták a nemzet nyugalmát és az egészséges élet fejlődését minden vonalon megakasztották, mert egyéni céljaikat nem valóshitták meg. Csunya dolog ez, rablópolitika, de sajnos, az események igazolják.

Ezen ákar, csekély erejéhez mérten, lapunk változtatni. Ettől az országra kéros, veszedelmes politikát akarnokotól szándékozik lapunk az igaz, a nemzet fejlődését biztosító, önzetlen munkások táboraiba téríteni a megtevesztett közvéleményt. Nem cifra szinoklat kell nekünk, hanem munka, hogy gyarapodhassunk, gazdagodhassunk.

Minden igaz, hazáját szerető magyar embernek erkölcsi kötelessége táborunkba jönni, megtörni egyszer s mindenkorra a hazafias kodásban utazó, de önsérdeküket szolgáló vitéz legényeknek hatalmát. A hazaszerető nem a tintatartók dobálásában, védtelen emberek bántalmazásában múrl ki.

Igaz örömmel tölt el bennünket az a remény, hogy minden igaz magyar szívében keres fel bennünket, igaz lelkesedéssel valódi vállalkozásunkat.

Egyben bejelentjük, hogy a mai nappal hetenként kétszer, de szükség esetén többször is jelen meg lapunk. Az előfizetés összegét oly minimumban állapítottuk meg, hogy mindenkinek könnyen hozzáférhető. Hogy teljesen megismerje eleink erejét, igazságát, lapunkból pár szamot díjtalanul fogunk megküldeni.

Előfizetési ár:

Égész évre . . .	10.— kor.
Félévre	5.— „
Negyedévre . . .	2.50 „
Egyes szám ára . .	—10 „

A szerkesztésért: **ORTUTAY ISTVAN** felelös.
Társzerkesztő: **SPITZER ZOLTAN.**

ROPS

Model 1910

1910-es modellünk újításai:

Intenzív lángzó Gyorsan forral. Kevés szeszt fogyaszt. Erős alkatrészai kivethetők és tisztíthatók. Művész galvanó-bronz kivétel. Hozzávaló biztonsági gyorsfűzőnk eddigi előnyeit a „Rops” 1910 a jelenkor legszebb, legbiztosabb, legbiztosabb és legakárkosabb asztali tüzhelye. Ha fölül, alszik. A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapestben 4.— korona.

Régi, használt példányokat a gyár 2 kor. 50 fillér ráfizetéssel 1910-es modellre cserél át. — Kapható minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS” Fémárujár Részvénytársaság
Budapest, V., Váci-ut 74/5.
Helyi elápost: **EISENBERG KÁROLY.**
Képviselők vidéken kerestetnek.